

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 215 01 Gyakorló hangszerkészítő és -javító Vonós/pengetős/vonókészítő szakmairány

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elméleti feladatok

A vizsgafeladat időtartama: 45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

A 315/2013. (VIII. 28.) Kormányrendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételét a 000025/2017 - 5520 számon kiadom.

Jóváhagyta:

MÁSOLAT
Az eredeti okirattal mindenben
meg egyező hiteles másolat.

Borosán Beáta
főosztályvezető-helyettes

2017

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

Érvényes: 2017. 02. 15-től

Szakképesítés: 54 215 01 Gyakorló hangszerkészítő és –javító Vonós/pengetős/vonókészítő szakmairány
Szóbeli vizsgatevékenység
A vizsgafeladat megnevezése: Szakmai elméleti feladatok

A vizsgafeladat ismertetése: A hangszerkészítő és –javító (vonós/pengetős/vonókészítő) szakmával kapcsolatos témakörök részletes szóbeli kifejtése; a rokonszakmákkal kapcsolatos témakörök általános ismertetése, záródolgozat bemutatása

A tételekhez segédeszköz nem használható.

A feladatsor első részében található 1-15-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd a lapokat pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.

A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 27/2016. (IX. 16.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1.A. Mikortól beszélhetünk az európai kultúrában vonós hangszerekről?

Ismertesse az európai kultúra stíluskorszakait, nevezzen meg e korszakokhoz tartozó vonós és pengetős hangszereket! Foglalja össze a gitár, a vonó és a hegedű felépítését!

1.B. Mi a kávakoszorú szerepe a vonós és a pengetős hangszerek működésében? Ismertesse és hasonlítsa össze felépítésüket!

Milyen felépítésbeli változásokat eredményezett a vonós és a pengetős hangszereknél az akusztikai ismeretek bővülése az elmúlt évszázadok során?

Hogyan alakult a vonó méretezése és szerkezete a vonós játéktechnika fejlődésével?

Beszéljen a húrokra és a lemezekre vonatkozó törvényszerűségekről!

(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Melyek a műhelymunka során használandó védőeszközök, berendezések?

2.A. Nevezze meg a vonós és a pengetős hangszerek, valamint a vonó fő részeit, faanyagait, beszéljen azok szerepéről és az anyagok tulajdonságairól!

2.B. Melyek a nem hegedűépítésű vonós hangszerek? Hányféle hangfekvésük ismeretes? Hasonlítsa össze ezek felépítését a klasszikus gitárral és a hegedűvel!

Melyek a gyakran alkalmazott kávaépítési módok a vonós és a pengetős hangszerek esetében?

Fejtse ki, hogy miért nem lehet gitáron vonóval játszani!

Milyen baleseti veszélyekkel kell számolni a szakmai munka során?

- 3.A. Beszéljen a gitár és a hegedű különbözőségeiről és hasonlóságairól! Foglalja össze a húrgerjesztést követő folyamatot a jellemző akusztikai fogalmakkal!**
- 3.B. Ismertesse a nyakrögzítés módjait a modern és a premodern vonós és pengetős hangszerek esetében! Mely tényezők hatására változtak a nyak rögzítésének technikái? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)**
- Melyek az anyagválasztás lehetőségei a hegedű építésű hangszerek és a szelvényezett testű pengetős hangszerek esetében? Jellemezze az anyagokat!**
- Melyek az anyagválasztás lehetőségei és kialakult szokásai, gyakorlata az egyedi készítésű mestervonók és a szériában gyártott vonók esetében?**
- Ismertesse a vésők, gyaluk élezésének és használatának baleset-megelőzésre vonatkozó tudnivalóit!**
-

- 4.A. Foglalja össze a láb, a lélek, a gerenda és a hangnyílások szerepét a vonós és a pengetős hangszerek körében! Milyen faanyagokból készülnek ezek a hangszerrészek?**
- 4.B. Mondja el a vonós és a pengetős hangszerek akusztikai működését a húrgerjesztésének pillanatától! Melyek a legfontosabb akusztikai fogalmak?**
- Foglalja össze a vonó formai és szerkezeti változásainak folyamatát az európai stíluskorszakokban! Kiknek a személyéhez köthető a modern vonó megalkotása? Beszéljen a lakkréteg és általában a felületkezelés szerepéről az akusztikus pengetős hangszerek, a vonók és a vonós hangszerek vonatkozásában! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)**
- Milyen tűz- és baleset-megelőzési szabályokat kell betartani a hangszerek lakkozása során?**

5.A. Beszéljen az enyvről! Miért nélkülözhetetlen a hangszerkészítésben?

Hasonlítsa össze a szintetikus ragasztóanyagokkal! A vonós és a pengetős hangszerek mely részén találjuk a berakást, illetve a peremdíszítést? Mondja el ezek szerepét és anyagait!

5.B. Milyen anyagokat használunk a hegedűláb, a gitárhúrtartó, a lélek, valamint a hegedűgerenda és a gitárbordák készítéséhez, milyen szálszerkezettel és kimetszési móddal? Milyen kéziszerszámokat, eszközöket használunk ezekhez a munkákhoz? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Hasonlítsa össze a hegedű és az akusztikus gitár rezonánslemezét! Melyek a rezonánssal kapcsolatos akusztikai fogalmak?

Saját szakmájában kellő részletességgel beszéljen a hegedűk és a tömörtestű gitárok jellemző lakkanyagairól, valamint a vonók felületkezelésének módjairól!

Milyen baleset-megelőzési szabályokat kell betartani a faipari gépek használatakor?

6.A. Hányféle módon készíthető a hegedű kávérendszere? Melyek az egyes módszerek előnyei és hátrányai? Milyen anyagokat és milyen szerszámokat, eszközöket használunk a hegedű kávérendszerének készítéskor?

6.B. Magyarázza el a vonó működését, szerkezeti felépítését, a hangszer és a vonó kapcsolatát!

Mit nevezünk burdonhúrnak? Mely hangszerekre, hangszercsoportokra jellemző ezek alkalmazása, melyik stíluskorszakokban voltak ezek a hangszerek a zenei közélet főszereplői? Ismertesse ezeknek a hangszereknek a szerkezeti felépítését! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Beszéljen az enyvről! Miért nélkülözhetetlen a hangszerkészítésben?

Hasonlítsa össze a szintetikus ragasztóanyagokkal!

Beszéljen a különböző vegyi anyagok használatához kötődő baleset-megelőzési szabályokról!

- 7.A. Milyen szálszerkezeti metszetei vannak a fának?
Hogyan készül a tető és a hát (hegedű, gitár), milyen faanyagokból, mely szabályok szerint?**
- 7.B. Mutassa be a spanyol gitár szerkezeti felépítését! A vonós hangszerek mely csoportjával állnak közeli rokonságban a gitárfélék, felépítésük alapján miben látja ennek bizonyítékát?
Nevezzen meg olyan faanyagokat, amelyek a hegedűkészítés és a klasszikus gitárkészítés esetében is alapanyagok számítanak, és jellemezze ezeket!
Melyek a kávakoszorú építésének módjai, fő lépései és eszközei?
Melyek a vonó készítésének lépései, anyagai, szerszámai, eszközei?
*(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)***
- A kávakoszorú építésének, valamint a vonópálca hajlításának munkafolyamata során milyen baleset-megelőzési szabályokra kell kiemelten figyelmet fordítani?**
-

- 8.A. Beszéljen a rezonánsról: anyaga, szálszerkezete, részei, a hozzá közvetlenül kapcsolódó hangszerrészek, anyagaik, szerepük! Sorolja fel és értelmezze az akusztikai fogalmakat!**
- 8.B. Foglalja össze a hegedű-kávarendszer formabetéttel történő építésének folyamatát! Mit befolyásolnak azok az összefüggések, amelyek a menzúrával, a húrozattal, a húrozathoz tartozó hangszerrészekkel vannak kapcsolatban? Fejtse ki ezeket az összefüggéseket! Melyek a randos és a rand nélküli hangszerek felbontásának tudnivalói, szabályai? Milyen anyagokat használunk, ha vonót készítünk? Mi jellemző ezekre az anyagokra? *(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal)* Hogyan viselkedik a fa felületén a pác és hogyan a lakk?

Milyen jellemző baleseti lehetőségek köthetők ezekhez az anyagokhoz?**

9.A. Adjon átfogó ismertetést a gitár és a hegedű akusztikai erősítő rendszeréről!

9.B. Melyek a javítás szabályai vonós és pengetős hangszerek, valamint vonók javításakor?

Magyarázza el a fúgolás műveletének célját, lépéseit!

Foglalja össze a hegedű és a gitár rezonáns készítésének menetét, ismertesse a szükséges faanyagokat és szerszámokat! Hogyan kezdi a vonókészítő a kápa készítését? Beszéljen a folytatásról is!

Milyen módon és eszközökkel történik a szelvényezett testű hangszerek lecsukása?

Egy jól felszerelt vonós vagy pengetős, illetve vonókészítő hangszerész műhelyben milyen eszközök, anyagok jelentenek baleseti veszélyeket? Beszéljen a veszélyek elhárításáról! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

10.A. Melyek a húrozat rögzítésében közreműködő hangszerrészek a vonós és a pengetős hangszerek esetében? Milyen anyagokból készülnek ezek? Milyen akusztikai törvények vonatkoznak a húrokra és a lemezekre?

10.B. Mondja el a hegedű-kávarendszer formabetét nélkül történő építésének folyamatát! Miért nem használatos ez a módszer a gitárkészítésben?

Miben különbözik a modern vonó a barokk vonótól szerkezetileg és anyagigény szempontjából? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Mit nevezünk a vonós és a pengetős szakmában akusztikai erősítő rendszernek?

Hogy működik ez a rendszer, és ezen kívül milyen erősítő rendszert ismer még?

Melyek a baleset-megelőzés tudnivalói elektromos kisgépek használatakor?

11.A. Adjon átfogó ismertetést a vonó részeiről, működéséről, anyagairól!

Milyen akusztikai eseménysor zajlik le a hangszerben a húrgerjesztés hatására?

11.B. Milyen fa- és egyéb anyagokat használunk a vonós-pengetős szakmában?

Foglalja össze jellemző tulajdonságaikat!

Foglalja össze, hogy az egymást követő stíluskorokban miképpen változtak a vonós és a pengetős hangszerek küllemükben és szerkezeti elemeik tekintetében!

Hasonlítsa össze a baryton nyakfelépítését egy fémhúros gitáréval!

A vonószórzás műveletének mely szakaszában kell érvényesíteni a fokozott tűzmelegelőzési szabályokat?

12.A. Mondja el, hogy milyen faanyagokból készülnek a vonós és a pengetős hangszerek rezonáns- és hátlemezei! Melyek e faanyagok legfőbb tulajdonságai?

Milyen szerszámokat, eszközöket használunk a tető és a hát készítése során?

12.B. Melyek a játszhatóság feltételei vonós és pengetős hangszerek esetében?

Beszéljen a vonószőr anyagáról! Milyen kényszerhatások érvényesülnek a húrra nézve a pendítéssel és a dörzsöléssel?

Milyen egzotikus fémeket és fémeket használunk a vonós, a pengetős és a vonókészítő szakmában, mely részeket készítjük ezekből? Mi jellemzi ezeket az anyagokat? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Egzotikus faanyagok megmunkálásakor milyen veszélyekkel kell számolnunk? Hogyan védekezhetünk ezek ellen?

13.A. Melyek a vonós és a pengetős hangszerek részei, tartozékai, ezek faanyagai? Beszéljen tulajdonságaikról!

13.B. Foglalja össze a láb, a lélek, a gerenda (gerendázat) és a hangnyílások különböző feladatait a boltozatos és a síkrezonánsokkal összefüggésben!

Mely javítások esetében kell a hangszer egységét megbontani, és mely javításokhoz szükségtelen ezt megtenni? Soroljon fel példákat! Melyek a vonó leggyakoribb meghibásodásai?

Melyek a vonó stílushordozó részei, felületei? Melyek a mestervonó nem faanyagú részei?

Mit nevezünk a szakmában kópiának és imitációnak? Beszéljen ezekről, mint szakmai feladatokról! *(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)*

Milyen elektromos gépeket használunk hegedűkészítő vagy gitárkészítő műhelyben, milyen szabályok szerint?

14.A. Hogyan csoportosítaná a vonós és a pengetős hangszereken, valamint a vonón keletkező meghibásodásokat? Mondjon példákat a javítás módjaival együtt!

14.B. Milyen lakkokat és felületkezelő anyagokat használunk a gitárkészítésben, a vonó készítésekor, milyeneket a hegedűkészítés során?

Ismertesse a pácolás, a lakkozás és általában a felületkezelési eljárások menetét, műveleti sorrendjeit, általános szabályait, tudnivalóit, a pácolás és a lakkozás célját, a lakkréteg szerepét!

Mi a gyanta szerepe, mitől tapad meg a szórszál felszínén?

Mi által különböznek egymástól a modern és a premodern vonós/pengetős hangszerek és a vonók? *(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)*

Ismertesse a kéziszerszámok használatának és karbantartásának baleset-megelőzési szabályait!

15.A. Milyen műveleteket, szempontokat, szabályokat gondol a legfontosabbnak a különböző lemezek (tető, hát, káva) keletkezett repedések javításakor?

15.B. Csoportosítsa a hangszer (vonós és pengetős) és a vonó meghibásodásait keletkezésük okai szerint! Példák segítségével foglalja össze a meghibásodások javítási tudnivalóit!

A gambacs család hangszerei közül melyik élte túl a gambák letűnését (azóta is és ma is nélkülözhetetlennek számít a zenei élet minden területén)? Hányféle formában és korpusz szerkezeti megoldással építhető ez a hangszer? Melyik pengetős hangszer helyettesíti bizonyos zenei stílusokban?

Mi a lényegi különbség a festés és a lakkozás között? A vonós-pengetős szakmának mely területein alkalmazzuk ezeket a műveleteket? Milyen szabályok, ismeretek és műveleti sorrend alapján végzi a lakkozást, a vonó felületkezelését, illetve a festést saját szakterületén?

(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Milyen óvintézkedéseket tesz szükségessé a lakkok, lakkalkotók, oldószeres használata és tárolása?

AZ ÉRTÉKEELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1.A. Mikortól beszélhetünk az európai kultúrában vonós hangszerekről?

Ismertesse az európai kultúra stíluskorszakait, nevezzen meg e korszakokhoz tartozó vonós és pengetős hangszereket! Foglalja össze a gitár, a vonó és a hegedű felépítését!

1.B. Mi a kávakoszorú szerepe a vonós és a pengetős hangszerek működésében?

Ismertesse és hasonlítsa össze felépítésüket!

Milyen felépítésbeli változásokat eredményezett a vonós és a pengetős hangszereknél az akusztikai ismeretek bővülése az elmúlt évszázadok során?

Hogyan alakult a vonó méretezése és szerkezete a vonós játéktechnika fejlődésével?

Beszéljen a húrokra és a lemezekre vonatkozó törvényszerűségekről!

(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Melyek a műhelymunka során használandó védőeszközök, berendezések?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Szerkezeti felépítésük részletes ismertetése, összehasonlító kifejtés
- Hangszertörténet, változások az ismeretek bővülésével
- Húrok és lemezek – szakmai alapú összefoglaló elemzés

- Védőeszközök, berendezések – megnevezés, használatuk

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

2.A. Nevezze meg a vonós és a pengetős hangszerek, valamint a vonó fő részeit, faanyagait, beszéljen azok szerepéről és az anyagok tulajdonságairól!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A vonós és a pengetős hangszerek felépítése, részletes anyagismeret

2.B. Melyek a nem hegedűépítésű vonós hangszerek? Hányféle hangfekvésük ismeretes? Hasonlítsa össze ezek felépítését a klasszikus gitárral és a hegedűvel! Melyek a gyakran alkalmazott kávaépítési módok a vonós és a pengetős hangszerek esetében?

Fejtse ki, hogy miért nem lehet gitáron vonóval játszani!

Milyen baleseti veszélyekkel kell számolni a szakmai munka során?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A hangszer típus megnevezése, fekvések szerinti ismertetésük, összehasonlítás
- Építési módok, lehetőségek – kifejtés
- Gitár és vonó – elemző ismertetés
- A szakmai munka veszélyei

AZ ÉRTÉKEELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

3.A. Beszéljen a gitár és a hegedű különbözőségeiről és hasonlóságairól! Foglalja össze a húrgerjesztést követő folyamatot a jellemző akusztikai fogalmakkal!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A szerkezeti felépítés összehasonlítása; az akusztikai eseményláncolat – részletező kifejtés

3.B. Ismertesse a nyakrögzítés módjait a modern és a premodern vonós és pengetős hangszerek esetében! Mely tényezők hatására változtak a nyak rögzítésének technikái? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Melyek az anyagválasztás lehetőségei a hegedű építésű hangszerek és a szelvényezett testű pengetős hangszerek esetében? Jellemezze az anyagokat!

Melyek az anyagválasztás lehetőségei és kialakult szokásai, gyakorlata az egyedi készítésű mestervonók és a szériában gyártott vonók esetében?

Ismertesse a vésők, gyaluk élezésének és használatának baleset-megelőzésre vonatkozó tudnivalóit!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Nyakrögzítési módok, szempontok, a változások okai
- Anyagismereti kifejtés
- Munkafolyamatok, eszközök, megelőzés

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

4.A. Foglalja össze a láb, a lélek, a gerenda és a hangnyílások szerepét a vonós és a pengetős hangszerek körében! Milyen faanyagokból készülnek ezek a hangszerrészek?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A hangszer megnevezett részegységei – részletes ismertetés, anyagismereti összefoglalás

4.B. Mondja el a vonós és a pengetős hangszerek akusztikai működését a húr gerjesztésének pillanatától! Melyek a legfontosabb akusztikai fogalmak? Foglalja össze a vonó formai és szerkezeti változásainak folyamatát az európai stíluskorszakokban! Kiknek a személyéhez köthető a modern vonó megalkotása? Beszéljen a lakkréteg és általában a felületkezelés szerepéről az akusztikus pengetős hangszerek, a vonók és a vonós hangszerek vonatkozásában! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Milyen tűz- és baleset-megelőzési szabályokat kell betartani a hangszerek lakkozása során?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Akusztikai eseménysor – részletes kifejtés
- A vonó története – áttekintés
- Anyagismereti értékelés, a hatások elemzése
- A lakkozás folyamatának veszélyforrásai, a baleset-megelőzés lehetőségei

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

5.A. Beszéljen az enyvről! Miért nélkülözhetetlen a hangszerkészítésben?

Hasonlítsa össze a szintetikus ragasztóanyagokkal! A vonós és a pengetős hangszerek mely részén találjuk a berakást, illetve a peremdíszítést? Mondja el ezek szerepét és anyagait!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Anyagismereti kifejtés, összehasonlítás
- Hangszerfelépítés – helymeghatározás, anyagismereti összefoglalás

5.B. Milyen anyagokat használunk a hegedűláb, a gitárhúrtartó, a lélek, valamint a hegedűgerenda és a gitárbordák készítéséhez, milyen szálszerkezettel és kimetszési móddal? Milyen kéziszerszámokat, eszközöket használunk ezekhez a munkákhoz? *(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)*

Hasonlítsa össze a hegedű és az akusztikus gitár rezonánslemezét! Melyek a rezonánssal kapcsolatos akusztikai fogalmak?

Saját szakmájában kellő részletességgel beszéljen a hegedűk és a tömörtestű gitárok jellemző lakkanyagairól, valamint a vonók felületkezelésének módjairól!

Milyen baleset-megelőzési szabályokat kell betartani a faipari gépek használatakor?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Anyag- és szerszámismeret
- Felépítés – összehasonlító elemzés, akusztikai kifejtés, a fogalmak értelmezése
- Lakkok – anyagismereti részletezés
- Gépek, balesetmentes kezelésük, szabályok

AZ ÉRTÉKEKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

6.A. Hányféle módon készíthető a hegedű kávérendszere? Melyek az egyes módszerek előnyei és hátrányai? Milyen anyagokat és milyen szerszámokat, eszközöket használunk a hegedű kávérendszerének készítéskor?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az építési módok megnevezése, összehasonlítása, anyag- és szerszámismereti összefoglalás

6.B. Magyarázza el a vonó működését, szerkezeti felépítését, a hangszer és a vonó kapcsolatát!

Mit nevezünk burdonhúrnak? Mely hangszerekre, hangszercsoportokra jellemző ezek alkalmazása, melyik stíluskorszakokban voltak ezek a hangszerek a zenei közélet főszereplői? Ismertesse ezeknek a hangszereknek a szerkezeti felépítését!
(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Beszéljen az enyvről! Miért nélkülözhetetlen a hangszerkészítésben?

Hasonlítsa össze a szintetikus ragasztóanyagokkal!

Beszéljen a különböző vegyi anyagok használatához kötődő baleset-megelőzési szabályokról!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Szerkezet és működés – részletes kifejtés, a vonó és a hangszer kapcsolata – részletes elemzés
- A fogalom értelmezése, az adekvát hangszerek megnevezése, felépítésük, stíluskorok megnevezése, hangszertörténeti áttekintés
- Enyv, szintetikus ragasztók – anyagismeret értékelés, összevetés
- Vegyi anyagok – megnevezésük, használatuk szabályai

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

7.A. Milyen szálszerkezeti metszetei vannak a fának?

Hogyan készül a tető és a hát (hegedű, gitár), milyen faanyagokból, mely szabályok szerint?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Anyagismereti kifejtés, a készítés menete, szakmai szabályai

7.B. Mutassa be a spanyol gitár szerkezeti felépítését! A vonós hangszerek mely csoportjával állnak közeli rokonságban a gitárfélék, felépítésük alapján miben látja ennek bizonyítékát?

Nevezzen meg olyan faanyagokat, amelyek a hegedűkészítés és a klasszikus gitárkészítés esetében is alapanyagoknak számítanak, és jellemezze ezeket!

Melyek a kávakoszorú építésének módjai, fő lépései és eszközei?

Melyek a vonó készítésének lépései, anyagai, szerszámai, eszközei?

(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

A kávakoszorú építésének, valamint a vonópálca hajlításának munkafolyamata során milyen baleset-megelőzési szabályokra kell kiemelten figyelmet fordítani?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Szerkezet, felépítés – részletes ismertetés
- A kért vonóshangszer-csoport megnevezése, felépítésük összehasonlító elemzése
- Anyagismereti kifejtés, jellemzők ismertetése
- Az építési módok megnevezése, ezek elemző összehasonlítása
- A munkafolyamatok ismerete, ismertetése a baleset-megelőzés szempontjai alapján

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

8.A. Beszéljen a rezonánsról: anyaga, szálszerkezete, részei, a hozzá közvetlenül kapcsolódó hangszerrészek, anyagaik, szerepük! Sorolja fel és értelmezze az akusztikai fogalmakat!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Szerkezeti, anyagismereti, akusztikai kifejtés

8.B. Foglalja össze a hegedű-kávarendszer formabetéttel történő építésének folyamatát! Mit befolyásolnak azok az összefüggések, amelyek a menzúrával, a húrozattal, a húrozathoz tartozó hangszerrészekkel vannak kapcsolatban? Fejtse ki ezeket az összefüggéseket! Melyek a randos és a rand nélküli hangszerek felbontásának tudnivalói, szabályai? Milyen anyagokat használunk, ha vonót készítünk? Mi jellemző ezekre az anyagokra? *(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részsakterületén kellő részletességgel, a többi részsakterületen alapszintű tájékozottsággal)* Hogyan viselkedik a fa felületén a pác és hogyan a lakk?

Milyen jellemző baleseti lehetőségek köthetők ezekhez az anyagokhoz?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az építés menete
- Az összefüggések elemzése, feltárása
- A felbontás műveleti rendje, szabályai
- Vonó – anyagismereti összefoglalás
- Pác, lakk – anyagismereti összefoglalás
- Munkafolyamatok, anyagismeret, baleset-megelőzés – szabályok, tudnivalók

AZ ÉRTÉKEELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

9.A. Adjon átfogó ismertetést a gitár és a hegedű akusztikai erősítő rendszeréről!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Gitár és hegedű – részletes akusztikai irányú kifejtés

9.B. Melyek a javítás szabályai vonós és pengetős hangszerek, valamint vonók javításakor?

Magyarázza el a fűgolás műveletének célját, lépéseit!

Foglalja össze a hegedű és a gitár rezonáns készítésének menetét, ismertesse a szükséges faanyagokat és szerszámokat! Hogyan kezdi a vonókészítő a kápa készítését? Beszéljen a folytatásról is!

Milyen módon és eszközökkel történik a szelvényezett testű hangszerek lecsukása?

Egy jól felszerelt vonós vagy pengetős, illetve vonókészítő hangszerész műhelyben milyen eszközök, anyagok jelentenek baleseti veszélyeket? Beszéljen a veszélyek elhárításáról! (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A javítás általános szabályai
- A fűgolás lépései, szabályai
- A készítés lépései, anyag és szerszámismeret
- A szelvényezett hangszerek felépítésének tömör ismertetése, a lecsukás műveleti lépései, eszközei
- Anyag- és szerszám ismeret, gépek ismerete, baleset-megelőzés

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

10.A. Melyek a húrozat rögzítésében közreműködő hangszerrészek a vonós és a pengetős hangszerek esetében? Milyen anyagokból készülnek ezek? Milyen akusztikai törvények vonatkoznak a húrokra és a lemezekre?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Hangszerfelépítés, anyagismeret, akusztikai ismeretek

10.B. Mondja el a hegedű-kávarendszer formabetét nélkül történő építésének folyamatát! Miért nem használatos ez a módszer a gitárkészítésben?

Miben különbözik a modern vonó a barokk vonótól szerkezetileg és anyagigény szempontjából? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Mit nevezünk a vonós és a pengetős szakmában akusztikai erősítő rendszernek?

Hogy működik ez a rendszer, és ezen kívül milyen erősítő rendszert ismer még?

Melyek a baleset-megelőzés tudnivalói elektromos kisgépek használatakor?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Az építés menetének ismertetése, a gitárkészítés módjai, lehetőségei – összefoglalás
- A modern és a barokk vonók összehasonlító ismertetése, felépítés, anyagismeret
- Akusztikai erősítő rendszer – értelmezés, felépítés, működés, egyéb erősítő rendszer megnevezése
- Gépek ismerete, használata, a baleset-megelőzés szabályai, tudnivalói

AZ ÉRTÉKEELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

11.A. Adjon átfogó ismertetést a vonó részeiről, működéséről, anyagairól!

Milyen akusztikai eseménysor zajlik le a hangszerben a húrgerjesztés hatására?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A vonó felépítése, szerkezete, működése, anyagai
- A húrgerjesztés jellege, az akusztikai láncolat ismertetése

11.B. Milyen fa- és egyéb anyagokat használunk a vonós-pengetős szakmában?

Foglalja össze jellemző tulajdonságait!

Foglalja össze, hogy az egymást követő stíluskorokban miképpen változtak a vonós és a pengetős hangszerek küllemükben és szerkezeti elemeik tekintetében!

Hasonlítsa össze a baryton nyakfelépítését egy fémhúros gitáréval!

A vonószórzás műveletének mely szakaszában kell érvényesíteni a fokozott tűzmelegelőzési szabályokat?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Részletes szakmai anyagismeret
- Részletes hangszertörténeti ismeretek, összefüggések
- A kérdéses hangszerek összehasonlítása
- Vonószórzás – a kérdéses művelet ismertetése, baleset-megelőzés

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

12.A. Mondja el, hogy milyen faanyagokból készülnek a vonós és a pengetős hangszerek rezonáns- és hátlemezei! Melyek e faanyagok legfőbb tulajdonságai? Milyen szerszámokat, eszközöket használunk a tető és a hát készítése során?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Átfogó anyag és szerszámismeret

12.B. Melyek a játszhatóság feltételei vonós és pengetős hangszerek esetében?

Beszéljen a vonószőr anyagáról! Milyen kényszerhatások érvényesülnek a húrra nézve a pendítéssel és a dörzsöléssel?

Milyen egzőtákat és fémeket használunk a vonós, a pengetős és a vonókészítő szakmában, mely részeket készítjük ezekből? Mi jellemzi ezeket az anyagokat? (A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Egzotikus faanyagok megmunkálásakor milyen veszélyekkel kell számolnunk? Hogyan védekezhetünk ezek ellen?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A hangszer felépítése, működési elvei – a kérdéses szempont elemzése
- Anyagismeret, a húrgerjesztés során fellépő kölcsönhatások
- Részletes anyagismeret, a hangszerek szerkezeti felépítése
- Anyagismeret, a famegmunkálás hatásai, baleset-megelőzés

AZ ÉRTÉKEKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

**13.A. Melyek a vonós és a pengetős hangszerek részei, tartozékai, ezek faanyagai?
Beszéljen tulajdonságaikról!**

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A hangszerek szerkezetének és anyagismeretének összefoglalása

13.B. Foglalja össze a láb, a lélek, a gerenda (gerendázat) és a hangnyílások különböző feladatait a boltozatos és a síkrezonánsokkal összefüggésben!

Mely javítások esetében kell a hangszer egységét megbontani, és mely javításokhoz szükségtelen ezt megtenni? Soroljon fel példákat! Melyek a vonó leggyakoribb meghibásodásai?

Melyek a vonó stílushordozó részei, felületei? Melyek a mestervonó nem faanyagú részei?

Mit nevezünk a szakmában kópiának és imitációnak? Beszéljen ezekről, mint szakmai feladatokról! *(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)*

Milyen elektromos gépeket használunk hegedűkészítő vagy gitárkészítő műhelyben, milyen szabályok szerint?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Hangszerfelépítés – a kérdéses hangszerrészek és különböző rezonánstípusok kimerítő elemzése
- Javítási sajátosságok részletes ismerete
- A vonó felépítésének és anyagainak részletes ismerete
- Fogalmi értelmezések
- A gépek és használatuk ismerete, baleset-megelőzés

AZ ÉRTÉKEELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

14.A. Hogyan csoportosítaná a vonós és a pengetős hangszereken, valamint a vonón keletkező meghibásodásokat? Mondjon példákat a javítás módjaival együtt!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A hibalehetőségek csoportosítása, átfogó ismeretük

14.B. Milyen lakkokat és felületkezelő anyagokat használunk a gitárkészítésben, a vonó készítésekor, milyeneket a hegedűkészítés során?

Ismertesse a pácolás, a lakkozás és általában a felületkezelési eljárások menetét, műveleti sorrendjeit, általános szabályait, tudnivalóit, a pácolás és a lakkozás célját, a lakkréteg szerepét!

Mi a gyanta szerepe, mitől tapad meg a szórszál felszínén?

Mi által különböznek egymástól a modern és a premodern vonós/pengetős hangszerek és a vonók? *(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)*

Ismertesse a kéziszerszámok használatának és karbantartásának baleset-megelőzési szabályait!

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A lakkok anyagismerete, a lakkozás menete, a lakkréteg hatásai – részletező ismertetés
- A vonószőr és a gyanta anyagismerete – részletező ismertetés
- A vonók és a hangszerek korstílusok szerinti ismerete, anyagismerete – részletező ismertetés
- Szerszámismeret és –használat, baleset-megelőzés

AZ ÉRTÉKEELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

15.A. Milyen műveleteket, szempontokat, szabályokat gondol a legfontosabbnak a különböző lemezek (tető, hát, káva) keletkezett repedések javításakor?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- Javítási szabályok, anyagismeret

15.B. Csoportosítsa a hangszer (vonós és pengetős) és a vonó meghibásodásait keletkezésük okai szerint! Példák segítségével foglalja össze a meghibásodások javítási tudnivalóit!

A gambacsalád hangszerei közül melyik élte túl a gambák letűnését (azóta is és ma is nélkülözhetetlennek számít a zenei élet minden területén)? Hányféle formában és korpusz szerkezeti megoldással építhető ez a hangszer? Melyik pengetős hangszer helyettesíti bizonyos zenei stílusokban?

Mi a lényegi különbség a festés és a lakkozás között? A vonós-pengetős szakmának mely területein alkalmazzuk ezeket a műveleteket? Milyen szabályok, ismeretek és műveleti sorrend alapján végzi a lakkozást, a vonó felületkezelését, illetve a festést saját szakterületén?

(A vonós/pengetős/vonókészítő szakmából a saját részszakterületén kellő részletességgel, a többi részszakterületen alapszintű tájékozottsággal.)

Milyen óvintézkedéseket tesz szükségessé a lakkok, lakkalkotók, oldószerek használata és tárolása?

Kulcsfogalmak, kulcsszavak:

(A tételben megfogalmazottak részletezése az alábbi szempontok szerint)

- A hibalehetőségek csoportosítása, átfogó ismeretük
- A kérdéses hangszer megnevezése – részletes kifejtő válaszadás a kérdés szerint
- Festés és lakkozás – a művelet lépései, anyagismereti összefoglalás, részletes kifejtő válaszadás a kérdés szerint
- Veszélyes anyagok ismerete, használatuk szabályai, baleset-megelőzés – részletes kifejtő válaszadás a kérdés szerint

